

पारय *a.* Adequate, fit for, appropriate. -2 Satisfying.

पारयति-ते Den. U. 1 To be able. -2 To bring or lead over; see पृ *caus.* also; cf. वक्तुं न पार्यत इति व्यथते मनो मे Bil. Ch. 5. 55.

पारतः Quick-silver.

पारतन्त्रिक *a.* Enjoined by the religious treatises of another.

पारतन्त्र्यम् Dependence, subjection, subservience.

पारत्रिक *a.* (-की *f.*) 1 Belonging to the next world. -2 Useful in the future life; तद् वै पारत्रिकं तात ब्राह्मणानाम-कृत्याताम् Mb. 12. 151. 14.

पारत्र्य *a.* Useful in the future life (परलोकहित); निर्धि निदध्यात् पारत्र्यं यात्रार्थं दानशब्दितम् Mb. 13. 162. 63. -त्र्यम् Reward in a future life (परलोकफल); तेषामनुपरोधेन पारत्र्यं यद् यदाचरेत् Ms. 2. 236.

पारतल्पिकम् Adultery.

पारदः Quick-silver; पारदः पारतः सूतो हरबीजं रसश्चलः Abh. Chin. 1050; निदर्शनं पारदोऽत्र रसः Bv. 1. 82; पारदं हरितालं च Śiva B. 30. 19; संसारस्य परं पारं दत्तेऽसौ पारदः स्मृतः Rasesvaradarśanam. -दाः *m.* (pl.) N. of a barbarous tribe; see Ms. 10. 44; Mb. 2.

पारदारिकः An adulterer (intriguing with the wife of another); Y. 2. 295; पारदारिकविलाससाहसम् N.

पारदार्यम् Adultery, intriguing with another's wife; Ms. 11. 59; Y. 3. 235; Dk. 1. 4.

पारदेशिक *a.* (-की *f.*) Foreign, out-landish. -कः 1 A foreigner. -2 A traveller.

पारदेश्य *a.* (-श्यी *f.*) Belonging to a foreign country, foreign. -श्यः 1 A foreigner. -2 A traveller.

पारधेनुः, -नुकः N. of a low mixed caste; an Āyogava.

पारभृतम् A present (perhaps a misreading for प्राभृत).

पारमहंस्य *a.* Relating to a 'Paramahansa' or a religious man who has subdued all his senses. -स्यम् Most sublime asceticism or meditation; साङ्ख्यायनः पारमहंस्यमुख्यः Bhāg. 3. 8. 8; न वै तथा चेतनया बहिष्कृते हुताशने पारमहंस्य पर्यगुः Bhāg. 4. 21. 41. -Comp. -परि *ind.* relating to such asceticism.

पारमार्थिक *a.* (-की *f.*) [परमार्थीय हितं उक्] 1 Relating to परमार्थ or the highest truth or spiritual knowledge. -2 Real, essential, truly or really existent; सत्ता त्रिविधा पारमार्थिकी, व्यावहारिकी, प्रातीतिकी च Vedānta. -3 Caring for truth, loving truth or right; न लोकः पारमार्थिकः Pt. 1. 342. -4 Excellent, supremely good, best.

पारमिक *a.* (-की *f.*) Supreme, best, chief, principal.

पारमित *a.* 1 Gone to the opposite bank or side. -2 Crossed, traversed. -3 Transcendent. -ता 1 Complete attainment, perfection. Ks.—Tarāṅga 72. 362 illustrates six Pāramitas दान, शील, क्षमा, धैर्यं, ध्यान and प्रज्ञा by suitable stories; Bri. Kath. 9. 1. 496; cf. दानपारमिता 'perfection in charity' दानपारमितयैव वदान्यान् N. 5. 11; नूनमेवं बुद्धेनापि दानपारमिता पूरिता (मत्तविलास प्रहसन). -2 Transcendental virtue.

पारमेश्वर *a.* Relating, belonging or coming from the supreme god.

पारमेष्वम् 1 Supremacy, highest position; Deve Mantra. -2 Royal insignia; पारमेष्वानुपादाय पथान्युच्चावचानि च । पादयोर्न्यपतत् प्रेम्णा प्रक्लिन्नहृदयेक्षणः ॥ Bhāg. 9. 10. 39.

पारंपर *a.* Further, future. -री Regular succession, order.

पारंपरि (री) ण *a.* (-णी *f.*) [परंपरायाः आगतः खञ्] Handed down from father to son, hereditary, ancestral.

पारंपरीय *a.* Handed down, traditional, hereditary.

पारंपर्यम् [परंपरैव स्वार्थे व्यञ्ज] 1 Hereditary succession, continuous order; तस्मिन् देशे य आचारः पारंपर्यक्रमागतः । वर्णानां सान्तरालानां स सदाचार उच्यते Ms. 2. 18. -2 Traditional instruction, tradition. -3 Intermediation. -पारंपर्येण *ind.* Successively, by degrees; निवृत्तेषु च सैन्येषु पारंपर्येण सर्वशः । निमुक्तकवचाः सर्वे भीष्ममीयुर्नराधिपाः ॥ Mb. 6. 120. 29. -Comp. -उपदेशः traditional instruction, tradition, regarded by the Paurānikas as a प्रमाण or proof.

पारयिष्णु *a.* 1 Pleasing, gratifying. -2 Able to go to the end of or accomplish anything. -3 Successful, victorious.

पारलोक्य *a.* Relating to the next world.

पारलौकिक *a.* (-की *f.*) [परलोकाय हितं उक् द्विपदवृद्धिः] Relating to or useful in the next world; धर्म एको मनुष्याणां सहायः पारलौकिकः Mb; Mk. 1; साधुरेति सुकृतैर्यदि कर्तुं पारलौकिककुरुसीदमसीदत् N. 5. 92. -कम् Obsequies, funeral rites; इच्छामि.....पर्वतेश्वरस्य पारलौकिकं कर्तुम् Mu. 1.

पारवतः A pigeon.

पारवर्ग्य *a.* Belonging to another party, inimical; Mb. 2.

पारवश्यम् Dependence, subjection, subservience.

पारश (स) व *a.* (-वी *f.*) 1 Made of iron. -2 Relating to or derived from an axe. -वः 1 Iron. -2 The son of a Brāhmaṇa by a Sūdra woman; ये ब्राह्मणस्तु शूद्रायां कामादुपादयेत् सुतम् । स पारशनेव शवस्तस्मात् पारशवः स्मृतः Ms. 9. 178; or परं शवात् ब्राह्मणस्यैष पुत्रः शूद्रापुत्रं पारशवं तमाहुः Mb. -3 An adulterine, a bastard. -वी A daughter of a Brāhmaṇa by a Sūdra woman; भीष्मः पारशवीं कन्यां देवकस्य महीपतेः । विदुराय समानीय ददौ वंशविद्वदये ॥ Bm. 1. 519.